

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of סנהדרין דף ו
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Machlokes שמואל ורבי אבהו regarding שנים שדנו
If only two judges decided on a monetary case, is their decision is valid or void?

The Machlokes רבי מאיר וחכמים regarding פשרה
Also known as ביצוע
The number of judges required for the arbitration of a compromise;

The Gemara cites 3 opinions as to the desirability of making a compromise

משבאו לדין
When two litigants come to בית דין for a תורה דין;

1. מצוה לבצוע
2. אסור לבצוע
3. רשאי לבצוע

And, the Gemara then elaborates that according to the opinions of לבצוע, or at least לבצוע;

That is only משבאו לדין

At the outset of the Din Torah;

However, there is a point in the Din Torah when it is no longer permissible for the Bais Din to make a compromise;

B And there's a Machlokes as to

At what point does it become אסור לבצוע?

1. משתשמע דבריהן ואתה יודע להיכן הדין נוטה
אי אתה רשאי לומר להן צאו ובצעו
Once the Dayanim heard their arguments and have an idea to which side the judgment is leaning, they may no longer offer a פשרה.

2. נגמר הדין
אי אתה רשאי לבצוע

According to Tosfos, נגמר הדין means
The Dayanim have reached their decision; although they have not yet issued their ruling.

According to Rashi, נגמר הדין means
The Bais Din has already issued their ruling as to who is liable.

A

שנים שדנו

פשרה ◆ ביצוע

◆
A compromise
משבאו לדין

③ רשאי לבצוע	② אסור לבצוע	① מצוה לבצוע

רשאי לבצוע ◆ מצוה לבצוע
משבאו לדין

B

◆
At what point does it become
אסור לבצוע

◆
משתשמע דבריהן
ואתה יודע להיכן הדין נוטה
אי אתה רשאי לומר להן
צאו ובצעו

◆
נגמר הדין
אי אתה רשאי לבצוע

- C** The Gemara offers three interpretations of the Pasuk
 בוצע ברך נאץ ה'
 Does בוצע refer to a פשרה or to גזילה or to יהודה who said מה בוצע?
- And three interpretations of the Pasuk
 ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו
 Does this refer to a פשרה or to another righteous act of דוד המלך?
- And two Halachos derived from the Pasuk
 לא תגורו מפני איש

C

בוצע ברך נאץ ה'

ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו

לא תגורו מפני איש

1 So let's review ...

The Gemara proceeds with a Machlokes discussed earlier at the beginning of the Perek:

holds שמואל
שנים שדנו דיניהן דין
אלא שנקראו בית דין חצוף

If two or even one judge decided on a monetary case, their decision is valid, but they are called an impudent Bais Din.

While רבי אבהו holds

שנים שדנו דיני ממונות
לדברי הכל אין דיניהם דין

If two judges decided on a monetary case, their decision is void, even בדיעבד;

The Gemara now suggests that this Machlokes is actually a מחלוקת תנאים in the following Braisa:

ביצוע בשלשה
דברי רבי מאיר

רבי מאיר says that three judges are required for a compromise.

While the חכמים say

פשרה ביחיד

Even one judge can make a compromise.

The Gemara initially assumes that

לכ"ע מקשינן פשרה לדין

All agree that a compromise is compared to a judgment, in the Pasuk

ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו

משפט refers to the rule of law, and צדקה refers to a compromise.

And the Machlokes is as follows:

רבי אבהו holds like רבי מאיר

דין בשלשה

Therefore

ביצוע בשלשה

While the חכמים hold like שמואל that

דין בשנים, and even one;

Therefore

פשרה ביחיד

The Gemara says that this is not necessarily so. Perhaps, they all hold like רבי אבהו that

דין בשלשה

And the Machlokes is as follows:

רבי מאיר holds

מקשינן פשרה לדין

A compromise is compared to a judgment; and therefore ביצוע בשלשה

While the חכמים hold

לא מקשינן פשרה לדין

A compromise is not compared to a judgment; and therefore

פשרה ביחיד

1

רבי אבהו

שנים שדנו
דיני ממונות
לדברי הכל
אין דיניהם דין

If two judges decided on a monetary case, their decision is void, even בדיעבד.

שמואל

שנים שדנו
דיניהן דין
אלא שנקראו
בית דין חצוף

If two or one judge decided on a monetary case, their decision is valid, but they are called an impudent Bais Din.

This is actually a מחלוקת תנאים

חכמים

פשרה ביחיד
Even one judge can make a compromise.

רבי מאיר

ביצוע בשלשה
Three judges are required for a compromise.

לכ"ע מקשינן פשרה לדין

All agree that a compromise is compared to a judgment, in the Pasuk

ויהי דוד עושה

בישפט וצדקה
לכל עמו
Compromise Rule of law

The חכמים hold like שמואל

דין בשנים,
and even one; Therefore
פשרה ביחיד

רבי אבהו holds like רבי מאיר

דין בשלשה
Therefore
ביצוע בשלשה

Perhaps, they all hold like רבי אבהו that

דין בשלשה

And the Machlokes is as follows:

חכמים

לא מקשינן
פשרה לדין
A compromise is not compared to a judgment; and therefore
פשרה ביחיד

רבי מאיר

מקשינן
פשרה לדין
A compromise is compared to a judgment; and therefore
ביצוע בשלשה

2 The Gemara asks that there seems to be a third opinion, that of רבן שמעון בן גמליאל who says
הדין בשלשה
ופשרה בשנים
Three judges are required for a judgment, and TWO judges are required for a compromise?

And the Gemara answers
מאן דאמר תרי אפילו חד נמי
חכמים holds like the רשב"ג that even one judge is sufficient for פשרה;
והאי דקאמר תרי
כי היכי דליהווי עליה סהדי
He requires two people so that there will be witnesses to the פשרה.
=====

2
There is a third opinion
רבן שמעון בן גמליאל
הדין בשלשה – ופשרה בשנים
Three judges are required for a judgment, and TWO judges are required for a compromise?

The Gemara answers
מאן דאמר תרי אפילו חד נמי
חכמים holds like the רשב"ג that even one judge is sufficient for פשרה;
והאי דקאמר תרי
כי היכי דליהווי עליה סהדי
He requires two people so that there will be witnesses to the פשרה.

3 The Gemara proceeds with an elaborate discussion regarding פשרה:
 First;
 משבאו לדין
 Regarding the desirability of making a compromise when two litigants come to דין בית דין for a תורה;
 There's a 3-way Machlokes:

1. מצוה לבצוע
2. אסור לבצוע
3. רשאי לבצוע

Let's explain:

1. רבי יהושע בן קרחה אומר מצוה לבצוע
 And as the Gemara later explains; מצוה למימרא להו
 אי דינא בעיתו אי פשרה בעיתו
 It's a Mitzvah for the Dayanim to offer them the option of a compromise;
 As the Pasuk in זכריה states; אמת ומשפט שלום
 שפטו בשעריכם

And the Gemara points out
 והלא במקום שיש משפט אין שלום
 ובמקום שיש שלום אין משפט
 There's either judgment or peace?
 אלא איזהו משפט שיש בו שלום
 הוי אומר זה ביצוע
 The only way to have both is through a compromise.

3 **פשרה**
משבאו לדין
 Regarding the desirability of making a compromise when two litigants come to דין בית דין for a תורה;
 There's a 3-way Machlokes:

③ רשאי לבצוע	② אסור לבצוע	① מצוה לבצוע
------------------------	------------------------	------------------------

①
 רבי יהושע בן קרחה אומר
מצוה לבצוע
 And as the Gemara later explains;
מצוה למימרא להו
אי דינא בעיתו אי פשרה בעיתו
 It's a Mitzvah for the Dayanim to offer them the option of a compromise;

As the Pasuk in זכריה states;
אמת ומשפט שלום
שפטו בשעריכם

And the Gemara points out

והלא במקום שיש משפט אין שלום
ובמקום שיש שלום אין משפט
 There's either judgment or peace?

אלא איזהו משפט שיש בו שלום
הוי אומר זה ביצוע
 The only way to have both is through a compromise.

4

2.

ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי אומר
אסור לבצוע

Once the two sides came to Bais Din, it's forbidden for
Bais Din to make a compromise.

This is derived from the Pasuk in תהילים
בוצע ברך נאץ ה'

כל הבוצע ה"ז חוטא

One who does makes a פשרה is considered a sinner; and
וכל המברך את הבוצע

הרי זה מנאץ

One who praises him is considered a blasphemer.

אלא יקוב הדין את ההר

Rather Bais Din should issue their judgment, as the Pasuk
states

כי המשפט לאלהים הוא

3.

רשאי לבצוע and the תנא קמא hold
רשאי לבצוע

The Dayanim are allowed to make a compromise. It's not
a Mitzvah, nor forbidden;
it's permissible.

=====

4

2

ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי אומר

אסור לבצוע

Once the two sides came to Bais Din,
it's forbidden for Bais Din to make a compromise.

This is derived from the Pasuk in תהילים

בוצע ברך נאץ ה'

כל הבוצע ה"ז חוטא ו**כל המברך את הבוצע**

הרי זה מנאץ

One who praises him

is considered a blasphemer.

One who makes a פשרה

is considered a sinner

אלא יקוב הדין את ההר

Rather Bais Din should issue their judgment

as the Pasuk states

כי המשפט לאלהים הוא

3

רבי שמעון בן אבטיב - תנא קמא

רשאי לבצוע

The Dayanim are allowed to make a compromise.

It's not a Mitzvah, nor forbidden;
it's permissible.

5 Now, the Gemara elaborates that according to the opinions of מצוה לבצוע, or at least רשאי לבצוע;
This is only משבאו לדין
At the outset of the Din Torah;
However, there is a point in the Din Torah when it is no longer permissible for the Bais Din to make a compromise;

And there's a Machlokes as to
At what point does it become אסור לבצוע?

1.
רבי שמעון בן מנסיא אומר
משתשמע דבריהן ואתה יודע להיכן הדין נוטה
אי אתה רשאי לומר להן צאו ובצעו
Once the Dayanim heard their arguments and have an idea to which side the judgment is leaning, they may no longer offer a פשרה.

2.
The תנא קמא says
נגמר הדין
אי אתה רשאי לבצוע
According to Tosfos, הדין נגמר means
שכבר דקדקו בדין היטב
וכמו גמרו את הדין
דלא מיחסר אלא איש פלוני אתה חייב
The Dayanim have reached their decision; although they have not yet issued their ruling.
At this point it's אסור לבצוע
Because this is tricking the winning litigant into accepting a compromise;
דכיון דנתברר כל כך אין להטעותו לעשות פשרה
שאילמלא היה יודע שנתברר דינו לזכות
לא היה מתרצה לפשרה בשום ענין
If the litigant would know that the decision is in his favor, he would never agree to a compromise.

5 According to the opinions of רשאי לבצוע or מצוה לבצוע
This is only משבאו לדין
At the outset of the Din Torah;
However,
there is a point in the Din Torah when it is no longer permissible for the Bais Din to make a compromise;

At what point does it become אסור לבצוע?

1
רבי שמעון בן מנסיא אומר
משתשמע דבריהן ואתה יודע להיכן הדין נוטה
אי אתה רשאי לומר להן צאו ובצעו
Once the Dayanim heard their arguments and have an idea to which side the judgment is leaning, they may no longer offer a פשרה.

2
תנא קמא
נגמר הדין
אי אתה רשאי לבצוע
According to Tosfos, הדין נגמר means
שכבר דקדקו בדין היטב
וכמו גמרו את הדין
דלא מיחסר אלא איש פלוני אתה חייב
The Dayanim have reached their decision; although they have not yet issued their ruling.

At this point it is אסור לבצוע
Because this is tricking the winning litigant into accepting a compromise;
דכיון דנתברר כל כך אין להטעותו לעשות פשרה
שאילמלא היה יודע שנתברר דינו לזכות
לא היה מתרצה לפשרה בשום ענין
If the litigant would know that the decision is in his favor, he would never agree to a compromise.

6

3.
 According to Rashi, נגמר הדין means
 שכבר אמרו
 איש פלוני אתה זכאי
 ואיש פלוני אתה חייב
 The Bais Din has already issued their ruling as to who is
 liable.
 At this point it's
 אסור לבצוע
 Because
 שלא יטעו אותו לומר לו
 יראים אנו שמא טעינו בדין
 They would have to trick him into accepting a compromise
 by saying "We're afraid that we might be mistaken."
 =====

The Gemara also discusses whether, after agreeing to a
 compromise, the litigants can renege and reject it? And
 concludes
 והלכתא
 פשרה צריכה קנין
 The litigants must make a Kinyan, which renders the פשרה
 binding, and they cannot renege later.
 =====

6

3

תנא קמא

**נגמר הדין
 אי אתה רשאי לבצוע**

According to Rashi, תנא קמא means

שכבר אמרו

איש פלוני אתה זכאי

ואיש פלוני אתה חייב

*The Bais Din has already issued their ruling
 as to who is liable.*

At this point it is

אסור לבצוע

Because

שלא יטעו אותו לומר לו

יראים אנו שמא טעינו בדין

They would have to trick him

*into accepting a compromise by saying
 "We're afraid that we might be mistaken."*

והלכתא

פשרה צריכה קנין

*The litigants must make a Kinyan,
 which renders the פשרה binding,
 and they cannot renege later.*

- 7 As part of this discussion the Gemara cites the Pasuk in תהלים
 בוצע ברך נאץ ה'
 And offers three explanations;
1.
 As explained earlier, according to ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי בוצע is interpreted as ביצוע, and refers to פשרה; and we explain the Pasuk as follows:
 בוצע ברך נאץ ה'
 כל הבוצע ה"ז חוטא
 One who makes a פשרה is considered a sinner; and
 וכל המברך את הבוצע
 הרי זה מנאץ
 One who praises him is considered a blasphemer.
2.
 גזילה רבי אליעזר interprets the word בוצע as referring to stealing;
 As Rashi cites a Pasuk in משלי
 כן ארחות כל בוצע בצע
 את נפש בעליו יקח
 And the Pasuk teaches as follows:
 הרי שגזל סאה של חטים וטחנה ואפאה
 והפריש ממנה חלה
 If a person stole wheat and then ground it, kneaded it, and baked it and made it into bread, and then separates חלה and makes a Brachah;
 כיצד מברך
 אין זה מברך אלא מנאץ
 'בוצע ברך נאץ ה'
 This Brachah is not considered praise, but blasphemy:

7

בוצע ברך נאץ ה'

1

ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי
 בוצע is interpreted as ביצוע,
 and refers to פשרה;

בוצע ברך נאץ ה'

כל הבוצע ה"ז חוטא   **וכל המברך את הבוצע**
 פשרה is considered a sinner   הרי זה מנאץ
 One who makes a פשרה is considered a sinner   One who praises him
 is considered a blasphemer.

2

רבי אליעזר
 בזילה - refers to בוצע - stealing;
 As Rashi cites a Pasuk in משלי
כן ארחות כל בוצע בצע
את נפש בעליו יקח
 And the Pasuk teaches as follows:
הרי שגזל סאה של חטים
וטחנה ואפאה
והפריש ממנה חלה
 If a person stole wheat and then ground it, kneaded it,
 and baked it and made it into bread,
 and then separates חלה and makes a Brachah;

כיצד מברך
אין זה מברך אלא מנאץ
 וז"ל כפ' נאמר
בוצע ברך נאץ ה'
 This Brachah is not considered praise, but blasphemy:

8 3.
 לא נאמר בוצע אלא כנגד יהודה
 The word בוצע refers to יהודה who said to his brothers
 מה בצע כי נהרוג את אחינו
 What will we gain from killing יוסף? We should rather sell
 him. And
 וכל המברך את יהודה
 הרי זה מנאץ
 ועל זה נאמר ובוצע ברך נאץ ה
 If one praises יהודה for his act, this is considered blasphemous,
 because as Rashi explains
 שהיה לו לומר נחזירנו לאבינו
 אחרי שהיו דבריו נשמעין לאחיו
 יהודה should have told the brothers to return יוסף to their
 father, since he knew that they would listen to him.
 =====

8

3

רבי מאיר

לא נאמר בוצע אלא כנגד יהודה
 The word בוצע refers to יהודה who said to his brothers
מה בצע כי נהרוג את אחינו
 What will we gain from killing יוסף?
 We should rather sell him.

**וכל המברך את יהודה
 הרי זה מנאץ**
 ואל זכ נאץ ה
 ובוצע ברך נאץ ה
 If one praises יהודה for his act,
 this is considered blasphemous,
 because as Rashi explains
 שהיה לו לומר נחזירנו לאבינו
 אחרי שהיו דבריו נשמעין לאחיו
 יהודה should have told the brothers to return יוסף to their
 father, since he knew that they would listen to him.

9 The Gemara also cited another Pasuk
 ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו
 Dovid HaMelech would do Justice and Tzedakah.
 And here too, the Gemara offers three explanations:

1.
 It refers to פשרה, because, as the Gemara points out;
 והלא כל מקום שיש משפט אין צדקה
 וצדקה אין משפט
 Judgment and Tzedakah are contradictory?
 אלא איזהו משפט שיש בו צדקה
 הוי אומר זה ביצוע
 Both can only be achieved through a פשרה.

9

1

It refers to

פשרה
 because, as the Gemara points out;
**והלא כל מקום שיש משפט
 אין צדקה
 וצדקה אין משפט**
 Judgment and Tzedakah are contradictory?
 אלא
**איזהו משפט שיש בו צדקה
 הוי אומר זה ביצוע**
 Both can only be achieved through a פשרה.

10

2.

It refers to the following:

דן את הדין

זיכה את הזכאי

וחייב את החייב

וראה שנתחייב עני ממוון

When דוד המלך issued a judgment and realized that the losing side cannot afford to pay;

שלם לו מתוך ביתו

דוד would pay the winner with his own money.

זהו משפט וצדקה

This act is considered both משפט and צדקה, because

משפט לזה

שהחזיר לו ממוון

This was judgment for the winning side, as their money was returned to them.

וצדקה לזה

ששילם לו מתוך ביתו

And this was צדקה for the losing side, as דוד paid it for them.

3.

Since the Pasuk says

ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו

ויהי דוד refers to all, even those who could afford to pay their judgment?

However,

אע"פ שלא שילם מתוך ביתו

זהו משפט וצדקה

Even if דוד did not pay for them, this would be considered both משפט and צדקה, because

משפט לזה

שהחזיר לו ממוון

And

וצדקה לזה

שהוציא גזילה מתחת ידו

This was considered צדקה for the losing side, as דוד prevented them from transgressing גזילה.

10

2

It refers to the following:

דן את הדין

זיכה את הזכאי

וחייב את החייב

וראה שנתחייב עני ממוון

When דוד המלך issued a judgment and realized that the losing side cannot afford to pay;

שלם לו מתוך ביתו

דוד would pay the winner with his own money.

זהו משפט וצדקה

This act is considered both משפט and צדקה, because...

וצדקה לזה
ששילם לו מתוך ביתו

And this was צדקה for the losing side, as דוד paid it for them.

משפט לזה
שהחזיר לו ממוון

This was judgment for the winning side, as their money was returned to them.

3

ויהי דוד עושה משפט וצדקה

לכל עמו

Refers to all, even those who could afford to pay their judgment?

However,

אע"פ שלא שילם מתוך ביתו

זהו משפט וצדקה

Even if דוד did not pay for them, this would be considered both משפט and צדקה, because...

וצדקה לזה
שהוציא גזילה
מתחת ידו

משפט לזה
שהחזיר לו
ממוון

This was considered צדקה for the losing side, as דוד prevented them from transgressing גזילה.